

ELŐFIZETES:
Egész évre . . . 6 ft.
Fél évre . . . 3 ft.
Negyed évre 1 ft. 50 kr.

A lap szellemi részét
illető küldemények a
szerkesztőnek, anyagiak
a lap tulajdonosnak kül-
dendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DÍJ:
egy 1 hasábos petit sor 10 kr.,
többszöri hirdetésnél olcsóbb.
Nyiltér sora 25 kr.
Bélyegdíj minden hirdetésnél
30 kr.
A hirdetések Bittermann
Nándor könyv- és könyvnyomda-
jában és a szerkesztőnél fogad-
tatnak el.
Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

Szabadka — Szeged.

Az összes lapokban a következő hirt olvassuk:

A szeged-szabadkai állami telefonhálózat munkálatai közel állanak a befejezéshez. F. hó 9-én lesz a telefon ünnepélyes megnyitása s ezen a napon d. u. 4 órától 8 óráig a kereskedelmi miniszter engedélyéből ingyen lehet beszélgetni a két város között.

Mint e hírből látható, Szabadka város már belevonatott az állami telefonhálózatba, össze van kötve Szeged útján Budapesttel is.

Lapunk mindig a legelőkeltebben karolta fel a telefon ügyet, részletesebb tervvel is állott elő, különösen a megyei telefonhálózat mihamarabb való kiépítésének ügyében. A megyei telefonhálózat eszméje már egypár megyében tervet öltött s ha jól tudjuk a hozzánk közel fekvő Torontálban is igen jól sikerült s pompás szolgáltatásokat tesz a közigazgatás és az egyesek privát érdekeinek. Kérjük is megyénk buzgó alispánját, hogy vegye programjába a megyei telefonhálózat kiépítését, megvagyunk győződve, hogy az ő szívós erélye és munkakedve s a megye közönségének ez ügyben nem nagy megerőltetésre szoruló áldozatkészsége, rövid idő múlva megajándékozva megynket a haladás eme kiváló vívmányával.

További szavunk Zombor város hatóságához és közönségéhez van intézve.

Lehetséges-e, hogy városunk hatósága és közönsége ne érezze arra kiváló előnyök, melyekkel járna az, ha városunk is felvétetné az állami telefonhálózatba. Lehetséges-e, hogy Zombor város közönségében ne lenne meg a szükséges lelkesedés és agilitás, melylyel könnyen el lehetne a célt érni. Lehetséges-e, hogy Zombor városnak, nagy megyénk központjának ne lenne oly hatóságos a szava, hogy a keresk. minisztert a telefonhálózatnak hozzánk való bevezetésére reá bírja. Mindezen kérdésekre nemmel merünk felelni, mert bár városunk kétes sikerű kezdeményezésekre nem igen szokott belebocsájtkozni, nem kételke-

dünk, hogy ily kiváló fontossága s a város közönségére nézve valóságos haszonnal járó eszmét minden erejével fel fog karolni.

Városunk hatósága részéről buzgó felkarolása az eszmének, a törvényhatósági bizottság erélyes támogatása s biztosak vagyunk, hogy főispánunk is teljes mérvben latba fogja vetni a kereskedelmi miniszternél szavát.

Jól tudjuk, hogy a helyi telefonhálózat Zomborra nézve elsőrendű fontosságú kérdést nem képezett, a város közönségének áldozatkészsége létrehozta azt s ma — habár telefon nélkül el tudnánk ugyan lenni — mégis nagyon éreznők a hiányát, ha nem lenne. Nem egyszer jó szolgátatot tesz az. Mit jelentene az, ha Zombor belevonatnék az országos telefonhálózatba, ezt intelligens ember előtt magyarázni is felesleges.

Mi meg vagyunk győződve, hogy most, miután Szabadka megkapta a telefont, mi a megye székhelyén, 50 kilométernyire Szabadkától méltán igényelhetjük azt, hogy mi is össze legyünk kapcsolva Budapesttel.

Viszont azonban a kereskedelmi miniszter is megkövetelheti, hogyha az állam terheket vesz magára, úgy annak elviselésében a közönség is nyújtson segédkezet. Azaz, ha azt mondhatnók a miniszternek, hogy a Budapesttel való összeköttetés esetén Zomborban 50 helyett 100 előfizetője lesz a telefont, oly érv lenne, ami már is fél sikert jelentene.

Már pedig a mi kalkulációnk szerint, ha a városi hatóság az ügyet kezébe veszi, még 50 előfizetőt nem nagy fáradsággal össze lehet gyűjteni.

Ugy halljuk különben, hogy e tárgyban a legközelebbi városi közgyűlésen több bizottsági tag indítványt szándékozik tenni.

A törvényhatósági bizottság lelkeségétől fog függeni, megkapjuk-e a telefont, vagy pedig városunk szép csendesen, amíg a sült galamb a szájunkba nem repül.

A külföld és a közegészségi kongresszus.

Budapest, szeptember 2.

A közegészségügyi és demografiai kongresszus megnyitása Budapesten Károly Lajos főherceg ő cs. és kir. fensége, mint öfelségének, a kongresszus legmagasabb védnökének helyettese által, már magában véve is hatalmas bizonyítéka a rendkívüli sikernek. A kongresszus elnökének, Hieronymi Károly belügyminiszternek tartalmas beszéde megfelelt a magyar államra nézve rendkívül megtisztelő esemény komoly fontosságának. Hieronymi csak egy tényt hagyott — igen természetesen — megemlítenél: hogy mióta átvette a belügyminiszterium vezetését, ő maga tette a közegészségügy haladásának a legbecesebb szolgálatait. Ez idő óta mondhatjuk, hogy az állami gondoskodás az egészségügyi reformokra nézve és járványok ellen minden profilaktikus rendszabályok javára a legnagyobb erélyvel érvényre lesz juttatva. A kongresszus elnöke a választást erre a diszes polcra ezuttal nemcsak miniszteri állásának, hanem személyes érdemeinek is köszönheti.

Hieronymi Magyarországon a tudományos egészségügyi haladás gyakorlati megvalósítását oly hatalmas és sikeres istapolásban részeltette, hogy nem miniszteri címe, hanem személyes munkája e téren emelte őt e nemzetközi tudományos parlament elnöki méltóságába. Beszéde egyáltalán nem üres ismétlése az ily ünnepélyeknél szokásos megnyitó beszédeknek. Magyarország minden pártja egyet fog érteni az őszinte és szíves köszönettel, melyet Magyarország apostoli királyának, Ferenc József öfelségének és Károly Lajos cs. és kir. főherceg öfelségének mondott az elnök. Ha a népboldogítás királyi művészete egyértelmű a kulturális, gazdasági és politikai haladás ápolásával, akkor érthető, hogy öfelségét Európa minden népei és uralkodói mintakép gyanánt bámulják e királyi művészet gyakorlásában.

A „BÁCSKA“ tárcája.

Dal.

Oh! jöszte velem!
Erdőnek ölébe,
Magányba, ahol
Csöndes örömebe
Zöld lombok alól
Madárka dalol . . .
Oh, jöszte velem!
Oh, jöszte velem!
Hol tölgykoszorúta
Ős bércék alatt
Át, este, ha ússza
A síma tarat
Vad réce csapat . . .
Oh, jöszte velem!
Oh, jöszte velem!
Kicsinyke lakomba.
Alatta szökell
Kis ér a radonba,
Bennünket ölel
Fűk lombja közel . . .
Oh, jöszte velem!
Oh, jöszte velem!
Ott mondom el újra,
Ott mondom el én
Kebledre borulva;
Enyém vagy, enyém!
Örökre enyém . . .
Oh, jöszte velem?

Lichtner Jenő.

„FAUST.“

Irtá: Virter Ferenc.

I.

Rood professzor kimegedve jött fel a lépcsőn. Az akadémiai felolvasás egészen kiizasztotta s a nap is igen forrón sütt az áprilisi déli időben.

Az inas eléje sietett, hogy átvegye kalapját és a pálcát.

— Itthon van a feleségem? kérdé Rood.

— Igenis, nagyságos ur; épen haza érkezett.

— Mondd meg neki, hogy magam ebédelek, sok dolog miatt, mit még ma kell elvégeznem . . . Thü, be meleg van! . . . Hé, izé, — Tamás! le volt eresztve nálam a függöny? nem meledgett nagyon át a szobám?

— Le volt eresztve; igenis, nagyságos ur.

Rood bement a szobájába, levetette felső kabátját, aztán beledől egy karosszékre s néhány percig kifújta magát. Szobája rideg s a filozófra valló berendezése, a műszerek, acél és nickel tárgyak, a komor könyvhalmaz és jegyzetek közé egy fénysáv szűrődött be az ablak rojtjain át, kissé felelevenítve a hideg színezetet. A hatalmas íróasztal telve nyitott meg felfordított könyvekkel, szanaszét heverő papirokkal, félig elszitt szivarmaradékokkal. A szekrények tetején gunyosan vigyorognak le az anatómiai műszerek az összeroskadt emberre, mintha csak azt susognák:

— Ember! mi vagy te? . . . idegsejtek tömege. Ha mi szétszedünk és megvizsgáljuk azt a koponyát, mely most tervel, gondolkodik és azt hiszi magáról, hogy örök: élettelen kocsonyanemű fehér, véres anyagot találunk, mely a kutyanak való . . .

Rood professzor néha elmosolyodott, sőt többször fel is kacagott.

— Megint egy kis siker! . . . Hehehe . . . Dary doktort majd megette a méreg irigységből . . . De jó is volt ám — motyogta magában és végig simította kezét a homlokán.

Az akadémiai felolvasása az érzékidegekről szolt, mely egyik része a nagy műnek, amelyen Rood jelenleg dolgozik: „Az érzelem, mint az ember mozgatója“. — Részletesen fejtegette különösen a látótelepeket (thalmi

optici) az agyban, kapcsolatba hozva ezzel a többi idegeket, mint a halló-, de különösen az izelő ideget. Minden gondolkodás nem egyéb, mint az érzelmek egymásutánjának és kapcsolatának elmondása; az érzelmek pedig az impressziók hatásai. Rood különös tekintettel volt az impressziók különbözőségének különböző hatásaira. Látszik ugyan némileg Broca hatása az egész művén, de maguk a definíciók és a tapasztalati példák saját egyéniségét tükröztették vissza.

— Ismét egy kis diadal, suttogá magában a professzor . . . ismét egy kis diadal. Hát még akkor, majd ha az egész mű megjelenik; egész terjedelmében! Az anatómiai észleletek fenséges egymásutánja! Az állati ösztöntől, a külső tárgyak közvetlen benyomásaitól egész a lányszeg felfogásának preparációjáig a szillemlett érzelmig . . . ennek a tárgyalása! Ha majd elmondom, hogy nevétség minden filozófia, ha megrezen az ideg s az agy sejtjeire gyakorolt hatás mozgátja az embert . . . hogy érzelem nélkül nincs élet . . . az érzelem alkot mindent, a felhevült gondolkodás tud csak teremteni . . . és ezt be is bizonyítom! Akkor . . . akkor! . . .

Valaki kopogott az ajtón.

A tanár felszökött helyéről.

— Ki az?

Az inas jelenti, hogy hozza az ebédet.

— Nem kell! ma nem ebédelek — kiáltá Rood és odaült íróasztala mellé, az a szép fehér papírlap vonzotta oda; azt tele kell még írni, még tiszter, még százszor annyit! . . .

II.

A mama elment. Szabad a madár.

Ida kacéran nézegette magát a tükörben, a tizenöt éves lánykák ébredő kacérságával. Roppant izgatott volt.

— Mari, a rózsaszín érce-dachine ruhát, a barnapiros kalapommal! — minek hozta ezt csuf kéket? — vigye ezt vissza, ez nekem nem kell! . . . De gyorsan, Mari! . . . édes Mari!

A szobalány maga is izgatott volt.

— Jól van; hozom azt. Hanem, kisasszony, most már elég legyen.

— Elég, elég — édes, jó Marim.

A lányka nyakába ugrott Marinak és összevissza

Midőn a kongresszus megnyitására beszélünk, mindenekelőtt Müller Kálmán doktor professzorról kell szólnunk, aki mint a kongresszus főtitkára, igazi hadvezértalantumot tanúsított a kongresszus munkálatainak szervezésében. A külföldi kormányok képviselői úgy nyilatkoztak, hogy a főtitkár kitünő szervezői cselekményeit mintának kell használni a jövő nemzetközi kongresszusoknál.

Hieronymi miniszter, a kinek francia nyelven mondott beszéde különösen a külföldi delegáltakra gyakorolt kitünő benyomást, konstatálta, hogy Magyarország épen az utolsó tíz esztendő alatt minden téren rendkívüli haladást valósított meg, a miről külföldi vendégeink itt tartózkodásuk alatt meggyőződhetnek.

Az ország minden részében — mondá Hieronymi a kongresszusi küldöttekhez — és különösen Magyarországon fővárosában kétségtelen bizonyítékait fogják önök tapasztalni ennek a haladásnak. Egy aránylag rövid idő alatt nagy vasúti hálózatot teremtettünk Magyarországon, a mit a vasúti tarifa rendkívüli leszállítása segített elő. Nagyterjedelmű vizszabályozási építkezések által kiterjedt mocsárterületeket, melyek évtizedeken át az egészségre veszedelmes kigőzölgeket árasztottak szét, termékeny szántófölddé változtattunk. E fáradozásaink folytán Magyarország jóléte folyton emelkedett és a lakosság száma lényegesen megnövekedett.

A kongresszus összejövetele összeesik egy olyan korszakkal, a mely Magyarországon előrehaladó fejlődést jelent és érvényre juttatja azt a tendenciát, hogy a közigazgatás tökéletesíthetőségéért, hogy az ország institúciói megfeleljenek a személyes szabadság követelményeinek.

A reformok közt, melyek Magyarországon ma napirenden vannak, kiváló helyet foglal el az egészségügyi viszonyok javítása. Az összes idevonatkozó intézmények tökéletesítése nálunk oly reform, melyet a nemzet közkívánata követel és a parlament már ismételtelen sürgetett ebben az értelemben.

Az a nyilatkozata is fontos Hieronymi miniszternek, hogy a kormány nem csak szavakat hangoztat, hanem a közegészségügyi állami gondozásában a kongresszus munkálkodásának eredményeit komoly figyelembe veszi. A kormány törekedni fog — mondotta továbbá a miniszter — a közigazgatás minden ágában megvalósítani azokat az eszméket és tudományos vívmányokat, melyekre nézve a higiénikus reformerek működése világosságot teremtett.

Ép ily fontos a miniszter következő nyilatkozata, a melynek valóban nemzetközi fontosságát kell tulajdonítanunk: egy térsz. különös horderőt biztosít a kongresszus tanácskozásainak, az a tény t. i., hogy ama kérdések, melyek

minden államra, sőt az egész emberiségre nagy fontossággal bírnak, most a tudomány és az elmélet emberei által közösen tárgyalatnak azokkal, akiknek az a hivatásuk, hogy hazájukban gyakorlatilag alkalmazzák a tudományos kutatás vívmányait, eredményeit. A magyar kormány igen nagy előnynek tartja Magyarországra nézve, hogy az idő, melyet a tudományos tárgyalásokon kívül különféle kirándulásoknak szentelnek, alkalmat ad a kongresszus külföldi tagjainak, hogy Magyarországot megismerhessék.

Tudományos és kormánykörökben is felelték örövendnek a felett, hogy ezuttal, ellentétben a korábbi évekkel, az angol, francia és amerikai küldöttek részvétele rendkívül élénk. Csak Anglia részéről 80 kiküldött van jelen. Konstatálhatjuk tehát, hogy az utolsó, Magyarországon tartott kongresszus óta Angliának jelenleg Budapesten tartózkodó képviselőinek száma megnövekedett.

A kongresszusnak a magyar államra és a magyar nemzet kulturális haladására a legörvendetesebb jelentősége van. A nemzet ezzel látható elismerést kap azért, hogy Magyarország a tudományos munkálkodásnak az összes kultúrnemekkel közös terén egyenjogú helyet vívott ki a maga számára. A legbékésebb és egyedül áldásos hódítás ez. Hódítás benn a hazában kulturális, gazdasági és tudományos haladás által. Meghódítása továbbá a nagy kultúrnemzetek és a kisebb szomszédnépek rokonszenvének, a melyek a szomszéd magyar államnak az alkotmányos szabadság és kulturális haladás ápolását tanulták ismerni. Már ezért is igazi békekongresszus ez a Magyarország fővárosába összehitt gyűlése a tudomány embereinek. Ezt bizonyítja öfelsége védnöksége is.

Magyarország apostoli királya, a jószágos Ferenc-József, ezt az alkalmat is felhasználta, hogy az emberszeretet és népjólét apostoli királyságot elősegítse.

Valódi magyar vendégszeretettel fogadja Magyarország a tudomány külföldi képviselőit. Minél inkább megismerik ők Magyarországot viszonyait és vizsgálják a legapróbb részletekig, annál nagyobb lesz a maradandó erkölcsi nyereség, melyet Magyarország ez ünnepekből kap. Minél alaposabb ismeret terjed el a külföldön Magyarország felől, minél inkább megismerik más nemzetek az igazság világlátásában a magyar államot, annál nagyobbra fogják becsülni a magyart.

A külföldi rendkívüli nagy részvétele bizonyítja, hogy Magyarország e tekintetben is haladást tett szemben a multtal. De e téren még sok a tenni való. Káros képzelődésnek engednők át magunkat, ha azt hinnők, hogy e néhány ünnepnappal eleget tettünk. E néhány nap csak arra elég, hogy összekapcsolást szerezzünk személyes barátokkal a külföldről. Mert azok a külföldi

vendégek, a kik Magyarországot igazán megismerik, őszinte barátai is lesznek Magyarországnak.

Hogy azonban ennek a tudományos világparlamentnek Budapesten egybegyűlt tagjai egy felületes kellemes benyomásnál többet vigyenek magukkal, ezt az ünnepet, mint kiindulási pontot kell felhasználnunk a munka folytatására. Komoly tudományos munkával, publicisztikai és társadalmi működéssel kell az új barátok hűségét megtartanunk a magunk számára.

Ujdonságok.

Kinevezés. A pénzügyminiszter Bikár Milán zombori adóhivatali díjtalan gyakorokat ideiglenes minőségű adótitkárrá nevezte ki.

Egyházi hír. Egy szabadkai lap hire szerint a vajszaiki plébánosi állásra Tumbász István szabadkai gym. hittanár fog kinevezettni.

Istenisztelet. Az ág. evang. híveknek tudomására hozatik, miszerint folyó hó 9-én az e célra kibérelt helyiségben Istenisztelet fog tartatni, melyre a tisztelt hívek ezennel meghívattak. Korosy Emil s. k. ág. evang. ut. lelkes. Medvezky Zsigmond s. k. egyházfőgyűlés.

Megei tüzoitő gyűlés. A megyei lapok nagy része azt a téves hírt hozta, hogy a megyebeli tüzoitő egyesületek szövetségének ez idej közgyűlése e hó 8-án lesz Zentán. A hírből annyi igaz, hogy az idej gyűlést Zentán tartják meg; a gyűlés napját azonban csak az e hó 16-án Zomborban tartandó szövetségi ülés fogja meghatározni. Igen valószínű, hogy a gyűlésen maga az elnök, Schmausz Endre alispán is jelen lesz.

Nemzetközi egészségügyi kongresszus. Budapestről írja tudósítónk szeptember 4-iki kelettel: Ma este a királyi palotában voltam. Magyar díszruhás főnemeseik, államférfiak, fekete frakkos tudósok, vörös és kék ruhás papok találkoztak itt. 8 órakor érkezett meg Károly Lajos főherceg, kit a brazilai követ mult napon Kossuth országában üdvözölt. Jelen voltak: Wekerle, igen komoly volt, Hieronymi, Schlauch, Josipovich, Fehérvári Géza, Pejacsevich László és Szapary grófok. A külföldi tudósokat a főherceg külön szólította meg és fel 10-kor vége volt a fogadásnak. Hétfőn és kedden igen sok érdekes felolvasást tartottak. Az egyes szakosztályokban külön elnökök vezeték a felolvasásokat. Főleg angol és francia nyelven tartottak. Kedden tartotta dr. Thim József a „szerbek egészségügyi törvényéről” felolvasását. Kiemelte annak jeles alkotását és jelentőségét. Előadása után Németország kormány képviselője külön szólalt fel és a felolvasástól részletesebb fölvilágosításokat kért. Az osztály elnöke dr. Chyzer miniszteri tanácsos volt 3-án délután Saxlehner keserűviz telepére kirándultak a vendégek. Három külön vonat vitte őket ki. Itt láttuk Bácskából dr. Vadas, Pavlovits, Kertész és Jójkiés főorvosokat. Dr. Thim, Burtik, dr. Strone, dr. Szommer és Traub urakat. A fogadtatás 35,000 frtba került Saxlehnernek; de keserűvizet nem ittunk. A délutáni folyamán díszturnaversenyt tartott a nemzeti tornaegyesület, diszeloadás volt az operában, a népszínházban, a budai színházban, a Wulf cirkuszban. Este bankett a hulláégetőknél, és a központi tejesarnok látogatása. 4-én reggel a nemzetközi bizottságok a díszterembe gyűltek. Külön felolvasásokat tartottak dr. Erismán tanár Moszkvából és Kőrösi József. Látogatást tettek a tagok az új országházban, a Tarnóczy gyárban, az állanvasutak gépgyárában, Ganznál, a közvágóhidon, borpincékben. 4 órakor díszverseny vala az atletikai klubban, 5 órakor ebéd Hieronyminál, hol csak a külföldiek vettek részt. Este diszeloadás a nemzeti színházban, a hulláégetők díszlakomája az István főherceg szállóban, díszestély az orvosi egyesületben. r. l.

Áthelyezés. Stolniczky Arthur posta és táviradi segédtest Zomborból Szabadkára helyeztetett át.

Iskola beszem
népiskolát a tegnapi minisztrátor: Stelzer A. Isteniszteleten nevezett a népoktatásról, melynek valamin szép előadása korolt a jelenlévő nagy lommal tették le a hívtanító: Leszmeister A.

Rólunk. A Z. e. avatkozni. Azt újságolok október 1-étől kezdve pedig — a Z. és V. sz. frtos subventionát megterjedelemben nagyobb sem fog október 1-én a lap lesz is belőlünk — kereszttől fogjuk-e vinni, hól s az elvtársak erköl nem tartozik s minthogy a kormánytól sem híz e absurdum azon állítás, hólünk megvonatot volt hízével, önzetlen s elve gyanusítani, ezt mint k utasítjuk. Ugy gondoljuk esett álláspontját kétsz rászorul a bakszira, m taban állunk, mely m dacára, hogy érdekes l csak arra, micsoda a Apponyiert elet-balabra reszéről, mivel recompe amibe legujjabban beleve

Kirándulás. hól 8-án, szombaton, Kis f. hól 9-én, vasárnap Cs Indulás mindíg a klubba dégek sportszerű ruhaba

Országos torna
gedi torna-egylet folyó zöten idő eseten 9-én d. a vidéki torna-egyletek dötték. Képviseltetni gyarországi torna egyle

Beiratások az kedelmi iskolában. delmi iskolában az 1894 hól 6-tól szeptember hól ponta d. u. 6—8 óráig, hogy tanulókat ezen idő veskedjenek, mert az 18 értelmében azon főnököl, vonatkozó kötelességekt frtg terjedhet pénzors törvényhatósági bizottsá iparos tanuló 3 frt, az tanuló 6 frt tandíjat t a beiratásokor, másik fee fizetendő le.

Meghívó. A „Z. árcsarnoka, mint szövetk 16-án (vasárnap) d. e. 9 épületében rendkívüli köz gya: Főközlet felállítás.

Kossuth képek. Ereklyeműeam gyönyörű készített városok, község festmény ára ramástól 30

Halálozás. A j Szedressy Antalné szül. Gajdobrán mult hó 28-án rokon és ismerősökön kiv unoka gyászolja.

A baja-zombor- vasút tárgyában a me terjesztette a kereskedelm arra, miszerint a baja-uj- időn belül, körülbelül egy vasúti állomás kibővítés- érdekű vasút kiépítésé- üzembe.

A zombori ker- nál folyó hó 5-én történt választattak: pénztárnok Ackermann János; iroda

Alapszabályok
miniszter az ó-kanisai p hagyási záradékkal látta

Praktikus igaz- napok egyikén történt Sz. nak a kertjében leszedtek fáradság után sikerült a kereskedőnek a kocsisa v s az atyafi beismerte, hogy tehát a büntetés, a mit k Az ellopott szőlőt a tolvaj a melle, báta, vállai tele v Aztan a dobos kisbíró meg szó mellett jártak be a fal szűnet nélkül dobolt, után egy községi rendőr. A dob a nép és banulta a dísz- ennek a büntetésnek nagy mint hasonló szándéku ta elcsukták volna őt.

Tűzoltóság Baj- viselőstestile folyó hó 2 tagu tűzoltótestület teljes zott meg.

Tiszába fült. Sz. lányka a napokban a Tisz dézsával. A kis lány vigya akart vizet meríteni, hol a s ennek folytán a dézsával fült. A szerencsétlenségre mesekké az embereket s m vízbefeladtak s hossza ke holttestére.

csokolgatta örömben; maga sem tudta, miért teszi ezt, de lelke majd kipattant kebeléből, úgy örült.
— No, no, kisasszony; én nem vagyok az!
— Ugy-e, édes Mari; mondta ő, hogy eljön; bizton ott lesz... Ugy-e őt órára mondta?... Hol is mondta, hogy lesz? Ugy-e az egyetem-teren, a templom előtt?
— Igen, kisasszony; de siessen, mert már föltöre van s mire felkészül!
— Sietek, sietek; igen édes Mari.
Ida öt perc alatt készen volt egészen. Még utolsót igazított frufúján, az anyjától esent rizspporal még egy utolsót mazolt az arcán, a szép, lágy bőrű arcán; aztán szivdobogva siettek a rendez-vousra.
A szobalány is úgy kicsipte magát, mint egy előkelő uri dama; egybékent nem született alacsony szülőkötől s míg arvaságra jutott, tanult is eleget, hogy Roodeknál nevelőnői szerepet is visz és a leány anyja, a ki jobban szereti a társaságot és többet törődik önmagával, feltétlenül rea lizza Ida.
... Az apríli nap már közeledett a nyugot felé, sugarai inkább aranyosak mint forrók valának már ekkor. Az egész város ibolyaszagú, a járó-kelők arcán derült a mosoly, a cinisust felváltotta az őszinte öröm.
Ida szíve mind hevesebben és hevesebben dobogott, mikor közelebb érték a célhoz. Kocsit is akart fogadni, de az oly lassan hajt, hogy a benneülő egész idegbeteg lesz a túrtözés közben. Anyira siettek, hogy meg csak háromnegyed ötre volt, mikor megérkeztek s az a varavart önkéntes még nem is volt ott. Milyen kínos varakozással telt el ez a néhány perc! míg végre megjelent a piros-sapkás szerelmes az utca távolában. A lányka eleje sietett és szeretett volna annak a nyakába ugorni.
— Edes Miklós!
Az önkéntes szüntén siettetett, mert nagyon ki volt pirulva; libegve beszélhetett csak.
— Edes Idám, mondta fájdalommal, bocsásson meg, de nem lehetünk ma együtt.
A lányka azt hitte, el kell esnie.
— Nem? susogá élettelenül.
— Lehetetlen, lehetetlen: vendégem érkezett, a bátyám. Beláthatja — majd holnap.

— Majd holnap — rebegé egészen önkívületlenül.
— Igen, aranyos. Ugy-e nem baragszik?
— Nem haragszom.
— Hát kezeit csókolom.
Ezzel elcsókolta.
Ida néhány percig mozdulatlanul állt, aztán utána futott s mikor elérte, szégyenkezve állt meg.
Az emberek az utcán mind feleje néztek; oly különös volt a nézése. Ket napja, hogy ezt a szép fiut ismeri s ma először is már csalódnia kellett.
— Ida, parancsol valamit? Kérdé a huszár kényelmetlen helyzetében.
— Semmit.
— Hát akkor mi baja? Nézze, az emberek mind feleje fordulnak; ne legyen gyerekes.
— Nem leszek gyerekes; — aztán feleje hajolt, kérdve: Miklós, ugy-e nem szeret?
Miklós sietett tovább, miután megnyugtatta a lánykát. Öszintén szólva, ő meguntta ezt a csacska kis bohót s most szeretne tőle szabadulni. Ma így mentette ki magát, holnap el sem jön s majd ha ismét találkozni fognak, Ida már el is feledte őt. S rendben lesz minden.
*
— Ida, vetkőzzék már le! ismételte a szobalány; a nagyságos asszony nemsokára hazajő s így fogja találni.
Ida mozdulatlan maradt.
— Kisasszony, ne legyen már olyan izés.
A szobalány megsimogatta kezével homlokát; sajnalta azt a szegény bus madárkát. De hiszen Istenem, nincs is ebben olyan valami szomorúság. Majd holnap.
Ida hirtelen kiosont a szobából és egy pillanat alatt az utcán volt. Mire a szobalány keresésére indult, már belevegyült a járókelők tömegébe.
— Rökk Szilárd-utca S.; folyton ezt hajtogatta és arra felé sietett, ott lakott Miklós.
— Otthon lesz-e?
Elérte a házat. Gyanusan nézte annak külsejét, egy ideig nem mert bemenni, aztán végre elhatározta magát és beosont a lépcsőlábazba. Egy ajtó előtt megállt, az ő névjegye volt arra szegezve. Hallgatódzott. A szobából vig füttylés hallatszott ki.

„Befujta az utat a hó...“
— Itthon van!
Odatapasztotta a fülét a kulcslyukhoz és figyelt. Kardesőrümpölést hallott, de embert szót nem. Egyedül van. Tehát nincs vendége. Tehát nem szereti őt, csak — hazudott!
Egyszerre erőt vett magán és kopogott.
— Szabad! kiáltották barsányan.
Ida mereven állt és nem érzett semmit. Szeme az ajtón függött, felve, remegve.
— Hát ki az?
Miklós felrántotta ajtaját.
— Ida!
A lányka hallgatott.
Az önkéntest egy könnyelmű gondolata egészen felvidította.
— Jöjjön be, kedves Idám.
A lányka szótlanul ment be az ajtón.
*
A nagyságos asszony baja jött s Mari azt felelte kérdésére, hogy Ida a szobájában van, már lefeküdt. Ezt oly hidegvérrel mondta, hogy nem lehetett benne kételkedni. Jól tudott hazudni.
— A ferjem?
— A szobájában dolgozik.
— Jól van.
A nagyságos asszony aztán bizalmas mosolylyal susogta a szobalánynak:
— Ha valaki keres, vezesd be hozzám — a másik ajtón.
Mari kezébe, érezte, hogy pénzt csusztatott.
— Hány óra?
— Kilenc.
III.
Rood professzor feltűtötte fejét, az forró volt. Sokat dolgozott. Egyet végignyújtózt pamlagán, aztán szét- tépte a most teleirt papírlapot s ujat vett elő.
— Nincs igazam! Az érzelmeket lehet kormányozni, ha idejekorán trainirozzuk idegeinket...
A munka nemsokára készen lesz.

Iskola besztertelés. A bódsgáhi róm. kath. népiskolát a tegnap napon szentelte be a község ad-minisztrátora: Stelczér Audrás. A besztertelést megelőző istentiszteleten nevezett lelkész egyházi besztertelésben a népoktatásról, melynek úgy gazdag eszmei tartalma, valamint szép előadása nagy és maradandó hatást gyakorolt a jelenlévő nagyszámu hallgatóiságra. Ez alkalommal tették le a hitvallást az újonnan megválasztott tanítók: Leszmeiszter Antal és Lorenz József.

Rólunk. A Z. és V.-ke jónak látja bellügyeinkbe avatkozni. Azt újságolja, hogy tervünk az, miszerint október 1-étől kezdve napi lappá legyünk, e szándékunk pedig — a Z. és V. szerint — onnan ered, hogy a 600 fős subventiókat megvonták. Lehet, hogy a „Bácska“ terjedelemben nagyobbodni fog, ez azonban semmi esetre sem fog október 1-én beállni, hanem — ha talán napilap lesz is belőlünk — csak a jövő év elején. Hogy ezt keresztül fogjuk-e vinni, az az előfizetők erkölcsi erejéből s az elvtársak erkölcsi támogatásából élő Z. és V.-re nem tartozik s minthogy a „Bácska“ senkitől, így tehát a kormánytól sem hűz egy fillérenyi subventiót sem, — absurdum azon állítás, hogy ez a nem létező subventió tollunk megvonatot volna. Ha pedig a Z. és V. említett hírel, önzetlen s elveként küzdő munkánkat akarja gyanusítani, ezt mint közönséges nevelétséget visszautasítjuk. Ugy gondoljuk különben az Apponyi kétségbeesett álláspontját kétségbeesetten védő Z. és V. jobban rászorul a baksisra, mint mi, akik oly elvek szolgálataiban állunk, mely mögött az egész nemzet áll. Mi, dacára, hogy érdekes lenne tudni, nem vagyunk kíváncsiak arra, micsoda anyagi jutalomban részesül az Apponyiért élet-halálra küzdő Z. és V. a nemzeti part részéről, mivel recompenzálják neki azt a költséget, amibe legújabbán beleverte magát.

Kirándulás. A zombori kerékpár-egyesület f. hó 8-án, szombaton, (Kisasszony napján) N.-Militésre és f. hó 9-én, vasárnap Csonoplára kirándulást rendez. — Indulás mindig a klubhelyiségből d. u. 2 órákor. Vendégek sportszerű ruhában is résztvehetnek.

Országos tornaverseny Szegeden. A szegedi torna-egylet folyó évi szeptember hó 8-án, kedve zöten idő eseter 9-én d. u. tartja meg versenyt, melyre a vidéki torna-egyletek tagjai nevezéseiket már beküldötték. Képviseletni fogja magát a versenyen a magyarországi torna egyletek legnagyobb része.

Beiratások az alsófoku ipar- és kereskedelmi iskolában. Az alsófoku ipar- és kereskedelmi iskolában az 1894. tanévre a tanulók szeptember hó 6-tól szeptember hó 10-ig vétetnek fel és pedig naponta d. u. 6—8 óráig. A főnökök tisztelettel kéretnek, hogy tanulóikat ezen időben annál inkább beiratni sziveskedjenek, mert az 1884. évi XVII. t. c. 157. pontja értelmében azon főnökök, akik tanulóik iskolai oktatására vonatkozó kötelességeiket nem teljesítik, 20 főtől 200 főt terjedő pénzbírsággal büntetendők. A városi törvényhatósági bizottság intézkedése értelmében az iparos tanulók 3 fót, az alsófoku kereskedelmi iskolai tanulók 6 fót tandíjat tartoznak fizetni. A tandíjnak fele a beiratáskor, másik fele pedig február hó első hetében fizetendő le.

Meghívó. A „Zombori iparosok kézműveinek árucarnoka, mint szövetezet“ folyó évi szeptember hó 16-án (vasárnap) d. e. 9 órákor a keresk. középiskola épületében rendkívüli közgyűlést tart. A közgyűlés tárgya: Fióközlet felállítása a főútcában.

Kossuth képek. A székes fővárosi 1848/49-iki Erekllyemzeum gyönyörű életuagy olajfestésű arcképeket készített városok, községek és egyletek számára. Egy egy festmény ára rámostól 30—50 és 150 fót.

Halálozás. A játékonyáságról ismert és tisztelt Szedressy Antalné szül. Demerác Ida 80 éves korában Gajdobrán mult hó 28-án elhunyt. Az elhunytat számos rokon és ismerősökön kívül tizenegy unoka és hét ded-unoka gyászolja.

A baja-zombor-újvidéki helyi érdekű vasut tárgyában a megye alispánja azon kérelmet terjesztette a kereskedelmi miniszter elé, hogy tekintettel arra, miszerint a baja-újvidéki helyi érdekű vasut rövid időn belül, körülbelül egy év alatt elkészül, a zombori vasuti állomás kibővítését fogantatosítsa, hogy a helyi érdekű vasut kiépítésekor az akadálytalanul léphessen útjébe.

A zombori ker. betegsegélyző pénztárnál folyó hó 5-én történt meg a választások. Megválasztottak: pénztárnoknak Eckert Pál; ellenörnek Ackermann Janos; irodatiszté pedig Sztankovits Milán.

Alapszabályok jóváhagyása. A bellügy-miniszter az ókanizsai „Gazdakör“ alapszabályait jóváhagyási záradékkal látta el.

Praktikus igazságszolgáltatás. A mult napok egyikén történt Szontán, hogy a községi orvosnak a kertjében leszedték a szép téli szőlőt. Egy kis fáradság után sikerült elcsipni a tolvajt; egy ottani kereskedőnek a kocsisa volt. A szőlőt megtalálták nála s az atyafi beismerte, hogy ő volt a tettes. Következett tehát a büntetés, a mit következő ép hajtottak végre: Az ellopott szőlőt a tolvaj nyakába aggatták, úgy hogy a melle, háta, vállai tele voltak szép nagy fűrtökkel. Aztán a dobos kisbíró megpörgette a dobót és így dob szó mellett járták be a falut; elől ment a dobos (a ki szűnet nélkül dobolt), utána a földszített tolvaj és végül egy községi rendőr. A dobosra mindenütt összefutott a nép és bánta a diszes menetet. Azt mondják, hogy ennek a büntetésnek nagyobb hatása volt úgy a bűnösre, mint hasonló szándéku falubelieire, mintha pár napra elesukták volna őt.

Tűzoltóság Bajmokon. Bajmok község képviselőtestülete folyó hó 2-án tartott ülésében egy 40 tagu tűzoltótestület teljes felszerelésére 300 frot szavazott meg.

Tiszába fult. Szendrő Mari óbecsei 14 éves lányka a napokban a Tiszára ment vizet meríteni egy dézsával. A kis lány vigyázatlanul a folyó oly részén akart vizet meríteni, hol a part igen meredek és csúszós s ennek folytán a dézsával együtt a vízbe esett s oda fult. A szerencsétlenségre a vizen uszó dézsá tette figyelmesekké az embereket s mindjárt keresésére indultak a vízbe fuladtnak s hosszas keresés után reá is találtak holttestére.

A népkör dísztagja. A zombori „Népkör“ abból az alkalomból, hogy Császká György kalocsai érsek a szentháromságterén lévő emlékoszlop rég vadudó ligét mindenki meglegedésére oldotta meg, Császkát dísztagjaul választotta.

Szabadkai gymnasium vezetését, mint azt a napokban ott megtartott törvényhatósági közgyűlés elhatározta, a nevelés terén kiváló érdemeket szerzett kegyes tanító-rendre bízzák, kik elvileg a gymnasium vezetésére már vállalkoztak. A szerződés pontozatainak megállapítására bizottságot küldöttek ki.

Valasz. Felkérteünk a következő közlésére: A „Zombor és Vidéke“ című helyi lapban két közlemény jelent meg, a mely a városi kórházunk jó hírneve ellen van irányítva és azon vátoflanságok közé tartozik, a melyek egyes személyek érdekét szolgálják. Az említett közleményben a városra, egy a városi kórházra vonatkozólag foglaltak, nem egyebek, mint tendenciózus elferdítése a valóságnak. Ezen nyilatkozatomat a városi kórház érdekében teszem közzé, kijelentésével annak, hogy további hírlapi polemia nem bocsátkozom. Zombor, 1894. évi szeptember hó 6-án. Dr. Poppovics István s. k., városi th. főorvos.

Esküvő. Goldstein Albert zimonyi kereskedő e hó 4-én vezette oltárhoz Eugel Zsófi kisasszonyt, Engel Adolf kereskedő leányát a helybeli izraelita imaházban.

A királyi trón szönyege. Az új magyar kir. trón szönyegek szövést nemrég kezdték meg a budai várpalota külön e célra felszerelt két termében. A szövési munkalakat Kónvers Mária, volt budapesti női ipariskolai tanítónő végzi, a ki Párisban tanult meg himezni, egykori tanítványai segítségével. Az új trón szönyegek épen olyan lesz, mint a bécsi Hofburg trón szönyegek, mely meg 1700 ban készült. A himzési munkákhoz szükséges nehéz veres selymet és a szinarany rojtokat Párisból hozatták, a bársonyt pedig egyenesen Lyonból. A felső draperia középebe himezik bele a magyar címet. Az új trón szönyegek, mint a női kézimunka remeke, ki lesz állítva a millennium kiállításán.

Éalálíg gy. szolja Kossuthot. Van Zenta városban — írja tudósítónk — egy derek iparos, Ifkó-vics Mark, a ki Kossuth halálának híreire kitézte a gyászlobogót és még máig sem vonta be. Ha kérdik tőle, hogy meddig lesz még künn az a zászló, azt válszolja, hogy mindaddig míg ő él, mert magyar ember sohasem gyászolhatja meg eléggé Kossuth Lajost, ki mindnyajunkért élt és küzdött. És az esőverte, vihar-tépet, megfakult zászló leng tovább — dicséretére a derek hazigazdának.

Eltűnt kereskedő. Kurai Pál szabadkai lakos a napokban Szegedre ment sertéseket vásárolni. Neje, ki vele ment, elválsuk után három napig kereste férjét a városban és a rendőrség igénybevételevel sem sikerült megduna semmit eltűnt férjéről. Minthogy Kurainál nagyobb meunységű pénz volt, attól tartanak, hogy valami bünténynek eset áldozatul.

Katonai lóvásár. Az ószi katonai lóvásár megyénk területén szeptember hó következő napjain fog megtartatni: Zomborban szeptember 26-án, Ó-Becsén 24-én, Baján 28-án, Új-Verbászon 15-én. A Gazdasági Egyesület tekintettel e városoknak közzgazdasági jelentőségére és loányagunk értékesítésének előmozdítására, továbbá az elővezető tenyésztők jogos érdekeinek előmozdítására és a vásár szabatos keresztülvitelére, egyes lönyvetségi bizottsági tagokat kért fel. A zombori bizottság tagjai: Sehmauz Endre, Szemző Gyula, ifj. Pálaszánovits József, Konyovits Jusztin és dr. Széchenyi Tamás. Az ó-becsei bizottság tagjai: Gombos Béla, Zsótyér Andor, Debelyácsky Izidor és Szonomáhr Elek. A bajai bizottság tagjai: Latinovits Gyula, Latinovits Pál, Somogyi Emil és Törk János. Az új-verbászi bizottság tagjai: dr. Molnár Karoly, Sztahulyák József és Várossy Károly.

Hazaftas képek az iskolákban. Gr. Kreith Béla a fővárosi 1848—49-iki Erekllyemzeum igazgatója, 100,000 képet nyomtatott az iskolákban leendő szétoszt-hatás végett. E képek a szabadságharc dicsőséges momentumait és e korszak jeleseinek arcképeit ábrázolják. A szabadságharci Erekllyemzeum a hazafiasabb városokat, községeket és egyleteket kérte fel, hogy vásárolják tömegesen a honfui erényekre buzdító-képeket, a melyeken leszakítható szelvények is vannak és ezekkel a fővárosba randulóknak megtekinthik a nagybecsű Erekllye muzeumot. Reméljük, hogy minden magyar város, község és egylet szivesen támogatandja ilyen módon az 1848—49-i dicső hőseink és vértanúink e Pantheonát, a fővárosi Erekllyemzeumot. A támogatók neveit hírlapilag teszi közzé az Erekllyemzeum.

Exaritsot körözök. A szegedi csillagbörtönből oly páratlan ügyességgel megugrott nemzetközi betörőt, a ki nálunk a kis szerb templomba próbált szerencsét körülbelül négy előtt s kinek lelket valószínűleg a Belt-féle kassza lopás büne is terhelte, a szegedi törvényesség a következő hirdetményenel körözi: Több rendbeli lopás büntette miatt vádolt Exarits János szökésben lévő vizsgálati fogoly, országos körözötése elrendelvetvén, megkerestetnek az ország összes bíróságai és hatóságai nevezett az alábbi személyleírás alapján saját hatáskörük területén nyomoztatni és feltalálás esetén a legközelebbi kir. ügyészséghez kísértetni. Személyleírása: 168 cm. magas, erős testalkatu, kelek arcu, barna arczszínű, gesztenyés haj, magas homloku, fekete, vékony szemöldökkel, világos zöld szemű, vékony, kicsi, gesztenyés bajusszal, 3 foga hiányzik, álla kerek, szökéskor pofaszakált hordott, különös ismertető jele: bal kezének nagy ujja alatt sebforradás. Személyes viszonyai: Exarits János született Pestmegyében Szent-Endrén, 27 éves, beszél szerbül, magyarul, németül és tótul, gör. kel., irastudó, pincér, vagyontalan.

Rabkoszt. Sok jó rossz viccet csináltak már arról, hogy egyes emberek csupán azért záratják be magukat, hogy legyen miből életüket fentartani, mert a börtönből ellátják őket legalább a megélhetéshez szükségesekkel. No hát ezekre az emberekre jobb napok várnak, mert mint olvassuk, az igazságtgyminiszteriumban a rabélemezés javítására vonatkozó tervet elkészült. A tervet szerint a rabok a jövő évtől kezdve reggeli-re szalonnát vagy túrot kapnak, ezenkívül vacsorájuk is lesz a letartóztatottaknak. Eddig a törvényeséki orvos csak kivételes esetekben engedélyezhetett bort vagy sört a letartóztatottaknak, az igazságtgyminiszter ezt az

engedélyt szintén ki fogja terjeszteni. A javaslatot az igazságtgyi orvosi tanács dolgozta ki, a reform költsége körülbelül 80,000 frot, már a jövő évi költségvetésben fel lesz véve.

Árlejtés. A megye 1895. évi különféle szükségletei iránti árlejtés ma tartott meg a következő eredménnyel: Az irdai zereket Frankl budapesti cég szállítja 3785 frot 30 krért; a legénységnek szükséges ruházatot Bisehof Janos apatini szabómester 2480 frotért; a legénységnek szükséges pipákat és kalapokat Schiffer Fülöp zombori kereskedő 89 frotért; a seprőket Bernhard Szaniszló zombori lakos 53 frotért; a világítást pedig Tóth Ernő zombori kereskedő szállítja lámpáknél 25 frotért.

Halálozás. Tücherer Gusztáv gákokai jegyző hosszas betegség után folyó hó 4-én elhunyt.

Posta- és távirtdai segédtszti tanfolyam Zomborban. Említettük már, hogy a kereskedelmi miniszter az ország több városába így Zomborban is tanfolyamot rendez a posta- és távirtdai segédtsztek részére. Zomborban a tanfolyam e hó 1-én kezdődött meg és tart hat hónapon keresztül. A tanfolyam csupán gyakorlati. A zombori tanfolyamra a következők vannak beosztva: Telbisz Béla (Zsombolya), Kovács György (Szabadka), Valetth János (Temesvár), Szeitz Géza (Zombor), Bukur Dragomir (Dollova), Gräff Aladár (Duna-Pataj), Viligorsky Ede (Futtak), Krámer Márton (Kula).

A gyűszű története. A szorgalmas női kezek majdnem nélkülözhetetlen hasznos eszköze, a gyűszű, pár év előtt 200 éves jubileumát ünnepelte. 1684. évi október 19-én történt, hogy Beschoten Miklós becsteltes amsterdami aranyműves a gyűszűt kieszelte és elkészítette és ez ajánlással küldte egy hölgynek születésnap ajándéku: „Fogadja e kis jószágot, mint hódolatom bizonyítékát, szorgalmas ujjacskaí oltalmául.“ — Csak egy évtizeddel később tette azonban népszerűvé a gyűszűt Lotting János, aki praktikusán értékesítette és Angol-országba küldte. Akkor azonban még csupán értékes ércből, aranyból vagy ezüstből készítették, nem mint most, acélból és csontból, mig Kinában manapság művészies gyűszűket gyártanak gyöngybaból, aranyfoglatban; a hüvelykujjon azonban, miként ez előtt általán, ma már a kinaiak sem viselik.

A tanító mint az egészség öre c. multkori könyvismertésre vonatkozólag tollhírből azt írunk, hogy azt a könyvet Holczmann Ignác bresztováci tanító írta, mit azzal helyesbítettünk, hogy az illető nem bresztováci, hanem petrováci tanító. Egyben megemlítjük, hogy a munka a szerzőnél is megszerzettő.

Művészet és irodalom.

A „Vasárnapi Ujság“ szeptember 2-iki száma a fővárosban ülésező VIII. nemzetközi közegészségügyi és demografiai kongresszus alkalmából egészen e kongresszussal foglalkozik s közli a kongresszus szervező és végrehajtó bizottságai s egyes szakosztályai elnökeinek arcképeit, életrajzi adatok kíséretében. Egyik cikke a „Magyar közegészségügy multjából“ mond el érdekes adatokat a kongresszus alkalmából. — „Az ország fővárosa“ című közleménye (rajzokkal s két nagy városi látképpel) Budapest emelkedéséről nyújt képet. — „Szemmelveisz Fülöp emlékezete“ című cikke kapcsan közli a világhírű magyar orvos öregkori és ifjúkori arcképeit és siremlékének rajzát, melyet a kerepesi-uti temetőben a kongresszus alkalmával lepleznek le, további közleményei „A kongresszus otthona“ról, és a „Kongresszus“ról szólnak, s aztán a reudes rovatok és sakkjáték, Képtalány, stb. egészítik ki e szám tartalmát, mely 45 képpel jelent meg. — A „Vasárnapi Ujság“ előfizetési ára negyedévre 2 frot, a „Politikai Ujdonságok“ kal együtt 3 frot. Megrendelhető a Franklin Társulat kiadóhivatalában (Budapest, egyetem-utca 4. szám). Ugyanitt megrendelhető a „Képes Néplap“ legolcsóbb ujság, a magyar nép számára, félévre csak 1 frot 20 kr.

Jön az ősz . . .

Szép parkunk lombos fái de édes köztetek megnyugvást keresni.

Ott érzem jól magam, a midőn ágatok reám hajladozik, mikor hallgatom leveleitek méla susogását, midőn a szellőnek mondják panaszaikat . . .

Mert, oh jól tudom én, van ám ti nektek sok édesen — szomorú panasztok . . .

Oh a korán multó tavasz gyors eliramlása, a tünő nyár sivársága s a korai hervadás mind egy-egy panasz.

Midőn ott kullogok ti köztetek, úgy tetszik nekem, mintha érténem a lombok suttogását, levelek egyhangus s mégis ritmikus zizegését, szellő nyögését.

Nem visszasírás-e ez mind, visszasírása a mult bájjának, a multó élet — örömeinek.

Nem is olyan már így késő nyaranta a te búbjád ragyogó természet, még magasztalódnak, a kis csaló-gyagnak éneke is bágyadtabb lett már és sokkal panaszosabb, mint volt kikeletkor . . .

Visszasírást látok borongni bágyadó képeden.

A vén fa, a hulló virág, a sárguló falevel, vissza akarja sirni a tavaszt, a szép nyár kezdetét, melyből ide s tova csak az elszáradt, a zugó lomb maradt . . .

Oh látok én is ti alattatok is visszasírókat, járszálni, kik töletek várnak enyhülést, vigaszt.

Az a roskadt férfi eljátszott édes ifjuságot, az az ifju önhibájából tönkretett pályája kezdetét, az a fiatal nő boldog életét, az a fiatal lány sirba hullt első szerelmét . . . boldogságot, mindenét szeretné visszasírni . . .

Késő!

A tavasz eliramodott, a nyárból csak száraz lomb marad meg neki is . . .

Mennyi öröm, mennyi bánat fakadt itt alattatok vén fak s hánynak elmulásáról mesél a szellő bus regét . . .

Ki tudná azokat feljegyezni e elbeszélnei.

De hát: ez az élet tavasza, a ragyogó búbjós élet, melyet legszebbnek akkor találunk, a mikor csaknem egészen elveszett.

Végre is, minek erről beszélni még, hisz a nyár virágai még szórják illataikat, dalol a csalógyán, szerelemre hi a ti rezgő lombotok titokzatos árnya és mi volna az élet, ha nem lengené a szeretet által . . .

Ami elmúlik, az vissza nem jön többé . . . minek siratni azt, ami elveszett, mikor meg van a remény: élni a szép életet — a hogy jön.

Közgazdaság.

Első magyar varrógépgyár részvénytársaság. A kereskedelemügyi miniszter ur, a szegedi kereskedelmi és iparkamarához intézett legújabb leírátával azon kiváló fontossággal bírta tárgya birta föl a nagyközönség figyelmét, hogy az „Első magyar varrógépgyár részvénytársaság” ez év folyamán, fél millió forintot meghaladó részvénytőkével Budapesten varrógépgyárat létesített, mely vállalatot, méltányolva annak közgazdasági fontosságát, úgy a kormány, valamint Budapest fő- és székváros közönsége jelentékeny támogatásban részesítette. A vállalat ez év tavaszán megkezdvén üzemét, az elsők néhány hónapra terjedt próbaidő eltelével, az e téren is hatalmas külföldi iparral most készülő versenyre lépni, mely küzdelem — tekintve a külföldi ipar előnyösebb helyzetét — az első hazai e nemű iparvállalatra csak az esetben ígérkezik eredményesnek, ha ezen, minden tekintetben a technika mai színvonalán álló és a legfokozottabb igényeknek is megfelelő képes ipartelep úgy a hatóságok, mint a közönség támogatásában részesítetik. Ezenfelől felhívja a miniszter ur a kamarát, hogy a kerület összes iparosait, kik iparuk folytatásához varrógépeket igényelnek, ezen hazai vállalatra figyelmeztesse és oda hasson, hogy úgy a jelzett iparosok, valamint a nagy közönség is, mely házi használatra kíván varrógépeket beszerezni, szükségletüket lehetőleg az említett hazai iparvállalattól szerezzék be.

**Naptár.
Szeptember.**

Havi és betű nap	Katholikus naptár	Protestáns naptár	Görög-orosz naptár
7 Pént.	Regina	Regina	26 Adrian
8 Szom.	Kisassz. nap	Kisassz. n.	27 Pimen
9 Vas.	G 17 Már. n.	G 16 Gorg.	28 B 12 Móz.
10 Hétfő	Tol. Miklós	Jodok	29 Jan. Istej.
11 Kedd	Athanáz	Prot., Jác.	30 Sándor

Felelős szerkesztő:
Dr. BALOGHY ERNŐ.
köz- és váltó-ügyvéd
Laptulajdonos és kiadó
BITTERMANN NÁNDOR.

HIRDETÉSEK.

Pályázat.

A mélykúti róm. kath. elemi népiskolánál lemondás folytán üresedésbe jött tanítói állásra pályázat hirdettetik. Javadalmazás: oszt. ért. 400 frt. Kötelessége az iskolaszék által kijelölt osztályt vezetni s az ismételőiskolát külön díj nélkül tanítani. Az állás azonnal elfoglalandó. A szabályszerűen felszerelt kérvények szeptember hó 12-ig a mélykúti róm. kath. iskolaszékre címezve, főtisztelendő Tormágy Gábor kerületi esperes urhoz Katymárra küldendők.

Mélykúton, 1894. évi augusztus hó 27-én.

3-3 **Mélykúti iskolaszék.**

1153. szám.
1894.

Pályázati hirdetmény.

Báthmonostor községben leköszönés folytán üresedésbe jött három gyalogrendőri állásra ezennel pályázat nyitattik.

Felbivjuk mindazokat, kik ezen állások egyikét elnyerni óhajtják, hogy előéletüket, életkorukat és katonai kötelezettségüket igazoló okmányaikkal felszerelt kérvényüket a község előjáróságához **follyó évi szeptember hó 9-ig** benyújtsák, mert a később beérkezett kérvények figyelembe nem vétetnek.

A gyalogrendőrök évi fizetése egyenkint 250 frt, mely a község pénztárából utólagos havi részletekben fog fizetettetni.

A fegyverzetet és lövegeket a község adja, a szűkséges egyenruhát azonban mindig a megválasztott tartozik saját költségén beszerezni.

Báthmonostor, 1894. évi augusztus hó 30-án.

Trenka István, jegyző. **Horváth Ferenc,** h. bíró.

Pályázati hirdetmény.

Karavukova községben leköszönés folytán a községi elemi iskolánál egy 400 frt készpénz, 50 frt lakbér és 30 frt kert illetményel, illetve az esetleg megüresedő 400 frt készpénz, szabad lakás és kert hasznélvezet fizetéssel összekötött tanítói állás üresedésbe jövén, ezen állás betöltése céljából ezennel pályázat nyitattik.

Felhivatnak mindazok, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy kellőleg felszerelt kérvényeiket **follyó hó 22-ik napjáig** az iskolaszékhez címezve adják be.

Az újonnan megválasztott tanító köteles az ismételő iskolában díjmentesen tanítani.

Az állás azonnal elfoglalandó.

Karavukova, 1894. évi szeptember hó 3-án.

Baumann János, iskolaszéki elnök.

3-1

BITTERMANN NÁNDOR
KÖNYV- ÉS KÖNYVOMDAI INTÉZETE
ZOMBORBAN
A VÁRMEGYE PALOTÁJÁBAN.

Közszégi nyomtatványokból nagy raktár.
Papir- és írószerek a bevásárlási áron.
Könyvkötőmunkák elfogadtatnak és a kiállítási áron szállítatnak.
Községeknek fél éven át hitel.

A „BÁCSKA” kiadóhivatala.

Telefon szám: 18.

Keil Alajos-féle
Padiózat-fényvmáz
(Glasur)
legkínáltabb mázoló-szer púha padló számára. 1 nagy palack ára 1 ft 33 kr.
1 kis palack ára 68 kr.

Viask-kenőcs
legjobb és leggyorsabb beerező-szer kemény padló számára. Egy palack ára 60 kr.

Arany-fényvmáz
képekterek síb bearanozására. Egy kis palack ára 20 kr.

Mindenkor kapható:
Heindlhofer Róbertnél Zomborban.

7400. szám.
kig. 1894.

Pályázat.

Bács-Bodrogh vármegye zentai járáshoz tartozó 16000 lakosságú Ó Kanizsa községében az általános tisztújítás alkalmával betöltetlenül hagyott évi 700 frt fizetés és 120 frt lakpénzzel javadalmazott mérnöki állásra pályázat nyitattik.

Felhivatnak a pályázni szándékozók, hogy felszerelt folyamodvényaikat alulírott főszolgabírnál **f. évi szeptember hó 26-ig** nyújtsák be. Zentán, 1894. évi augusztus hó 26-án.

Mathkovits Lajos,
főszolgabíró.

Kereskedők és iparosok figyelmébe.

Ó-Becsén a főpiac legalkalmasabb helyén 9 tágas, újonnan kifestett és modern stýlben berendezett bolti helyiség jutányos árak mellett azonnal kiadhatók.

Tudakozódni lehet alulírottnál.
Kelt Ó-Becsén, 1894. évi szeptember hó 1-én.

Simonovits Pál,
kereskedő.

1445. sz. 1894.

Pályázati hirdetmény.

Sztanisics községben megüresedett és utólagos havi részletekben fizetendő 300 frt évi fizetéssel javadalmazott községi rendőri állásra ezennel pályázat nyitattik.

Felhivatnak mindazok, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy kellően felszerelt kérvényeiket **follyó hó 20-ig** ezen előjárásnál nyújtsák be; katonaviselt és csendőrségnél szolgált egyének előnyben részesülnek.

Sztanisicscon, 1894. évi szeptember hó 1-én.

Neszmirák Mátyás, jegyző. **Martin István,** h. bíró.

Fichtl Károly, gépész és mechanikus
ZOMBOR, Fehér hajó szálloda bérloje.
PUCH JÁNOS és TÁRSA Grác, stýria-kerékpárok, WILLMAN, HERBERT és COOPER Coventry (Angolország) 20-14
premier-kerékpárok képviselője.

Valódi angol, francia és német
kerékpárok nagy raktára.
Dús választék! Olcsó árak! Legkínáltabb minőség!
Ajánlja magát egyúttal mint szakmechanikus házi és szoba-telegráfok, távbeszélők (telefon), villámhárítók és hasonló mechanikai munkák végzésére.
Kerékpár- és varrógép-javításokat a legelőnyösebb és jutányosabb árakon eszközöl.
Arjegyzék kívánatra ingyen.

At. háziasszonyoknak
szives figyelmébe ajánlom
többszörösen kitüntettet, saját gyártmányu
ecet- és eceteszeneciáimat,
melyben a
paprika és uborka
nemcsak éveken át **egészséges állapotban maradnak,** hanem attól igen kellemes ízt is nyernek.

6-4
Kitünő tisztelettel
ENGEL ADOLF,
ZOMBOR.

5197. szám.
1894.

Pályázati hirdetmény.

Bács-Bodrogh vármegyei (Csantavér községbeni székhelyvel) XXIV. körállatorvosi állás betöltése céljából ezennel pályázat nyitattik.

A XXIV. körbe Csantavér és Sándor nagyközségek tartoznak.

Ezen állás javadalmazása 600 frt, mely összegből Csantavér 450 frtot, Sándor község pénztára 150 frtot előleges havi részletekben fizet.

Az állatok gyógykezelésének díjazása az 1888. évi VII. t. c. 130. §-a alapján egyezségi fog megállapítani.

A vágóbiztosi teendőket szabályrendeletileg meghatározott díjazás mellett Csantavér községben teljesíteni tartozik.

Felhivatnak a pályázni szándékozók, hogy pályázati kérvényüket az 1888. évi VII. t. c. 296-298. §-ában mondottakhoz képest állatorvosi gyakorlatra jogosító oklevél, erkölsi bizonyítványt felszerelve, hozzám **f. évi szeptember hó 30-ig** annyival inkább nyújtsák be, mivel később érkezők figyelembe vétetni nem fognak.

A választási határnap utólag fog kitűzteni.
Bács-Topolyán, 1894. évi augusztus hó 22-én.

Császár,
főszolgabíró.

ELŐFIZETÉS:
Egész évre . . . 6 ft.
Fél évre . . . 3 ft.
Negyed évre 1 ft.
A lap szellemi és anyagi illető küldemény-szerkesztőnek, anyagi a laptulajdonosnak dandók

Egyes szám ára 10 ft.

Egyetem.
Az egyetemi ifjak kollégák részére. Nincs állam, a főváros, a tanak terítve maradását jobb szívet kívánhatjuk hogy a jóvaló, töre a mindennapi után kell vetnie, hanem tanulm a nemzeti intelligenci óráit és perceit.

Hivatásunknak tanasztalok fölött elmonj a mi asztali áldásunka
Az egyetem renle a nemzet krémjét. Kie jelentéktelenek a vidék mán csak egyedül a utalva a nemzeti élet onnan szellem áradjon teremjen ott a nemzet gyuljék onnan kulturál

Budapesti egyetem van kitéve. A közfelo gyárnak tekinti azt, egyetemi tanulást, a nulják az ügyvédi, or iparszerű üzését és t alól, pergamendiplomá c jogosultságukat arra, l — nem az igazságot, jó nevelést terjeszteni, ügyvéd-orvos és tanár kenyeret keresni, esete

Tudományos egye a hol a hibák nem oly ötlök mint egy kézzel leten támadó repedez nyilvánvaló ez akkor melyet a tudományos föllállit, nem más mit épülete a nemzeti felv nézlet rendszer. Ebb gyunk. Ha ennek alapj jutunk az alacsonyabb teteje nyiladozik, mi jó, a helyes, az igaz mődünk a jobbat meg Szó sines arról, hog

A „BÁCSKA”
Vadon erdő be
Vén kereszt ál
Istenember kép
Szent fejét job
Lekopott a kép
Csupa folt raj
Ne kerdjétek, h
Az idő úgy me
Utam erre gy
(Két kopónnal
Gyakran kedve
Szencsedlyem a
Valahányszor v
Meg-megállók s
Áhítattal a ker
És közpölnem é
Szent kereszt
Mennyi nyomor
Mennyi bánat,
Nyer áltálad é
Csak tégedet, sz
Nem vigasztal a